

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Tomáše Kocourka v právní věci žalobce: **M. Š.**, zast. Mgr. Martinem Štuksou, advokátem, se sídlem Kaplická 1037/12, Praha 4, proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad**, se sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3, za účasti osoby zúčastněné na řízení: PhDr. M. Ž., o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 7. 2020, č. j. SPU 215571/2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 1. 2022, č. j. 18 A 69/2020-69,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 14. 7. 2020, č. j. SPU 215571/2020, k odvolání žalobce změnil rozhodnutí Státního pozemkového úřadu, Krajského pozemkového úřadu pro Středočeský kraj a hlavní město Prahu (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 21. 4. 2020, č. j. SPU 089483/2020, o zastavení řízení o části návrhu žalobce a dalších osob na vydání zemědělské nemovitosti v řízení podle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, v rozhodném znění (dále jen „zákon o půdě“), tak, že tento prvostupňový správní akt označil za usnesení, přičemž v ostatním jej ponechal beze změny.

[2] Při revizi restitučních spisů správní orgán I. stupně zjistil, že dosud nebylo rozhodnuto o všech pozemcích dotčených uplatněným restitučním nárokem žalobce a dalších osob (respektive jejich právních předchůdců). Konkrétně se jedná o pozemky označené v dřívějším pozemkovém katastru jako X (část), XA, XB, XC (část), XD (část), XE (část) a XF (část). Podle katastru nemovitostí jde o parc.č. XG, XH, XI (díl h1 dle geometrického pánu z 5. 6. 1993), XJ (díl k1 a m1), XK, XL, XM, XN, XO a XP, vše v k.ú. H. P., P. (dále jen „předmětné pozemky“). Správní orgán I. stupně nicméně po přezkoumání těchto nároků dospěl k závěru, že rozhodování je bezpředmětné, jelikož v případě předmětných pozemků nebyla splněna podmínka vzniku restitučního nároku ve smyslu § 4 odst. 1 zákona o půdě, a to přechod nemovitosti na československý stát některým ze způsobů uvedených v § 6 odst. 1 téhož zákona, a řízení proto zastavil.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 24. 1. 2022, č. j. 18 A 69/2020–69, zamítl. Žalobce namítal, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a nezákonné, jelikož správní orgán již o vydání předmětných pozemků dříve rozhodl, a nebylo tedy třeba vydávat nové rozhodnutí.

[4] Městský soud shledal, že jakkoli je odůvodnění rozhodnutí o odvolání velmi strohé, je z něj zřejmé, že se žalovaný ztotožnil se správním orgánem I. stupně v tom, že nebyla splněna podmínka přechodu předmětných pozemků do vlastnictví státu podle § 6 odst. 1 zákona o půdě. Ačkoliv rozhodnutí postrádá konkrétnější úvahy o nesplnění podmínky přechodu pozemků na stát či ohledně vypořádání námitky vztahující se k tomu, že o těchto pozemcích již bylo rozhodnuto, jsou v něm v nezbytné míře seznatelné důvody, jež vedly žalovaného k potvrzení závěrů o zastavení řízení. Námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného proto městský soud důvodnou neshledal.

[5] K námitce nezákonnosti rozhodnutí žalovaného pak městský soud konstatoval, že není zřejmé, z čeho žalobce dovozuje, že o předmětných pozemcích bylo již dříve rozhodnuto. Zejména však není zřejmé, jakým způsobem se práv žalobce dotýká skutečnost, že správní orgány rozhodly o procesním skončení věci v podobě zastavení řízení. I kdyby skutečně bylo o předmětných pozemcích (některých z nich) již dříve rozhodnuto, nyní nebylo rozhodováno meritorně, a zastavení řízení správním orgánem I. stupně nezměnilo nic na jeho postavení. Nad rámec potřebného odůvodnění městský soud dále konstatoval, že spisový materiál neobsahuje podklady svědčící pro závěr, že o předmětných pozemcích (jejich částech) již bylo rozhodováno a z obsahu správního spisu lze učinit závěr, že předmětné pozemky na stát skutečně nepřešly. Proti přechodu pozemků na stát žalobce nijak nebrojil, respektive nevznášel k němu žádná konkrétní tvrzení. Ze všech těchto důvodů tedy ani tuto námitku žalobce neshledal městský soud důvodnou.

[6] Námitku žalobce vznesenou při jednání dne 24. 1. 2022, týkající se nedostatečné identifikace pozemků z hlediska souladu označení parcelních čísel v pozemkových knihách a katastru nemovitostí, pak městský soud označil za opožděnou, a z tohoto důvodu se jí nezabýval.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

pokračování

[7] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu blanketní kasační stížností. V jejím doplnění učiněném v měsíční lhůtě stanovené ve výzvě soudu namítl, že městský soud nesprávně posoudil otázku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného, jelikož rozhodnutí může být nepřezkoumatelné i pro nedostatek důvodů tehdy, když správní orgán neuvede konkrétní důvody, o něž se jeho rozhodnutí opírá a nevypořádá se s odvolacími námitkami, či neuvede důvody, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení a proč námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené. Podle stěžovatele nemůže obstát rozhodnutí, z něhož není zřejmé, jakými skutkovými a právními důvody byl správní orgán veden.

[8] Stěžovatel dále namítl, že městskému soudu byl správní spis předán nekompletní, na což městský soud upozornil. Ve spise chybí podklad o tom, že pozemky nepřešly na stát, spis neobsahuje výpis z evidence nemovitostí z doby restituce, ani podklady k identifikaci pozemků podle pozemkové knihy a evidence nemovitostí v době uplatnění restitučního nároku. Městský soud tak nemohl ověřit, že rozhodnutí správních orgánů je správné, a hlavně, že rozhodnutí odpovídá obsahu řádného správního spisu. Navíc z dokladů, jež byly založeny ve spise, vyplývá, že rozhodnutí týkající se předmětných pozemků vydána byla. Stěžovatel konkrétně odkazuje na kupní smlouvu č. j. 11802/96-32-Gr ze dne 23. 7. 1996, podle které jsou prodávající (R. Z., M. V., J. B., O. B., J. U. a L. V.) vlastníky pozemku PK X, nové číslo XQ, na základě rozhodnutí pozemkového úřadu č. j. 89892/94. Z další smlouvy uzavřené prodávajícími vyplývá, že existuje rozhodnutí Magistrátu hl. města Prahy, pozemkového úřadu, ze dne 21. 8. 1996, sp. zn. PÚ 2087/96, kterým byla schválena dohoda o vydání mezi výše uvedenými prodávajícími a Státním statkem hl. m. Prahy, na základě kterého byli prodávající vlastníky mimo jiné i pozemku p. č. XO. S těmito skutečnostmi se však městský soud nevypořádal.

[9] Stěžovatel nesouhlasí s opožděností námítky nedostatečné identifikace pozemků, jelikož tato námitka musela být formulována obecně, když z příslušných rozhodnutí správních orgánů nebylo možné prakticky nic vyčíst a správní spis byl předložen nekompletní. Z obsahu spisu pak nemůže být postaveno na jisto, že pozemky přešly skutečně na stát.

[10] Stěžovatel s ohledem na tyto skutečnosti navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

[11] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že věc spadá do pravomoci civilních soudů v řízení podle části V. zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“). Žaloba navíc nebyla podána včas. Dále žalovaný uvedl, že stěžovatel nebyl rozhodnutími správních orgánů nijak dotčen na svých právech a povinnostech. Tvrzení stěžovatele nejsou podložena důkazy a není zřejmé, v čem má spočívat nezákonnost rozhodnutí správních orgánů. K odkazu na kupní smlouvy žalovaný uvedl, že smlouva ze dne 23. 7. 1996 odkazuje na rozhodnutí pozemkového úřadu č. j. 898/92/1 ze dne 20. 7. 1994 (stěžovatel uvádí nesprávné číslo jednací), které se pozemku PK X netýkalo. Neúplnost správního spisu poprvé stěžovatel namítá až v kasační stížnosti a nadto možnost nahlížení do spisu nevyužil. Žalovaný z těchto důvodů navrhuje kasační stížnost zamítnout.

[12] V replice k vyjádření žalovaného stěžovatel uvádí, že v posuzovaném případě nebylo možné podat žalobu podle části V. o. s. ř., jelikož nedošlo k věcnému projednání uplatňovaných nároků. Žalobu stěžovatel považuje za včasnou a zdůrazňuje, že postup správních orgánů v projednávané věci byl nesprávný.

[13] Osoba zúčastněná na řízení se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení kasační stížnosti

[14] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Stěžovatel v kasační stížnosti poukázal na důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[15] Podle písm. a) zmíněného ustanovení kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené *nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení*. Podle písm. b) téhož ustanovení kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené *vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost*. Podle písm. d) uvedeného ustanovení *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé*.

[16] Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že v posuzovaném případě jsou k projednání věci příslušné soudy ve správním soudnictví, jelikož pravomoc soudů v civilním řízení je podle konstantní judikatury zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, založena „*až tehdy, kdy správní orgán rozhodne věcně o sporu nebo o jiné právní věci vyplývající ze soukromoprávních vztahů, tj. zjistí, co je právem, nebo toto právo založí. To odpovídá smyslu zákonné úpravy a nezpochybněnému trendu dřívější doktríny a judikatury.*“ (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 20. 9. 2007, čj. Konf 22/2006-8, nebo ze dne 21. 9. 2011, čj. Konf 65/2010-21). To platí také pro řízení o žalobě proti rozhodnutí vydanému podle § 9 odst. 4 zákona o půdě (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 7. 12. 2022, č. j. Konf 31/2021-23). V posuzovaném případě žaloba směřuje proti rozhodnutí o zastavení řízení podle § 66 odst. 1 písm. g) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), a nejedná se tedy o rozhodnutí meritorní, které by zakládalo pravomoc civilních soudů.

[17] Nejvyšší správní soud také ověřil, že žaloba proti rozhodnutí žalovaného byla podána včas. Rozhodnutí žalovaného bylo stěžovateli doručeno dne 17. 7. 2020 a správní žaloba byla městskému soudu doručena dne 17. 9. 2020. Opožděnost žaloby přitom nezpůsobuje, že byla původně podána nesprávně ke Krajskému soudu v Praze (srov. např.

pokračování

rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 7. 2008, sp. zn. 3 Ads 18/2008, nebo ze dne 15. 8. 2008, sp. zn. 8 As 2/2008).

[18] Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že městský soud nesprávně posoudil otázku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného pro nedostatek důvodů. Městský soud v napadeném rozsudku shledal odůvodnění rozhodnutí žalovaného velmi strohým, bez konkrétnější úvahy ohledně nesplnění podmínky přechodu pozemků na stát či ohledně vypořádání námítky vztahující se k tomu, že o těchto pozemcích již bylo správním orgánem I. stupně rozhodnuto. Připomněl však, že na obě správní rozhodnutí je třeba pohlížet jako na jeden celek, přičemž správní orgán I. stupně se ve svém rozhodnutí předmětnými pozemky zabýval konkrétněji a žalovaný na odůvodnění jeho rozhodnutí odkázal. S ohledem na obecnost námitek žalobce v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně městský soud akceptoval pouze strohé odůvodnění rozhodnutí žalovaného.

[19] Nejvyšší správní soud se s posouzením námítky nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného pro nedostatek důvodů městským soudem ztotožňuje. Ačkoliv si lze nepochybně představit podrobnější odůvodnění rozhodnutí, než jak žalovaný učinil v posuzovaném případě, s ohledem na obecnost odvolání stěžovatele proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně lze považovat odkaz žalovaného na toto rozhodnutí za dostatečný ve vztahu k požadavku na přezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu. Jak správně poukázal v napadeném rozsudku městský soud, z odůvodnění rozhodnutí žalovaného jsou v nezbytné míře seznatelné důvody, jež vedly žalovaného k potvrzení závěrů o zastavení řízení. Tato námitka stěžovatele proto není důvodná.

[20] Dále stěžovatel konkrétně brojí pouze proti nesprávnosti rozhodnutí správního orgánu I. stupně po formální stránce (kdy tato formulace je užita již v odvolání proti tomuto rozhodnutí ze dne 12. 5. 2020), přičemž netvrdí, že by mělo zasáhnout do jeho práv. Jedná se o rozhodnutí procesní, jehož nezákonnost spatřuje stěžovatel pouze v tom, že mělo být učiněno ve věci již rozhodnuté. Jak však přiléhavě konstatoval městský soud, i kdyby skutečně bylo o předmětných pozemcích (některých z nich) již dříve rozhodnuto, tak nyní o nich nebylo rozhodnuto meritorně, a na postavení stěžovatele by se nic nezměnilo. S tímto závěrem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje, přičemž zdůrazňuje, že stěžovatel neprokázal ani netvrdil žádný zásah do svých práv rozhodnutím správního orgánu I. stupně spočívající ve vydání rozhodnutí o zastavení řízení, pokud jeho argumentace vychází z předpokladu, že toto řízení vůbec nemělo pro existenci dříve vydaného rozhodnutí v téže věci proběhnout. Nejvyšší správní soud navíc v této souvislosti podotýká, že rozhodnutí, na něž odkazuje stěžovatel v kasační stížnosti, se nevztahují k žádnému z pozemků, které byly předmětem rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Tuto skutečnost ověřil Nejvyšší správní soud ze správního spisu.

[21] Kasační námitka spočívající v tom, že správní spis nebyl v posuzovaném případě kompletní, je nepřijatelná podle § 104 odst. 4 s. ř. s., jelikož ji stěžovatel uplatnil poprvé až v řízení před Nejvyšším správním soudem. Nic přitom stěžovateli nebránilo námitky proti obsahu správního spisu vznést již ve správním řízení nebo v řízení před městským soudem. Za situace, kdy stěžovatel neuvedl v žalobním řízení žádnou konkrétní skutečnost, z níž by bylo možné dovodit nesprávnost závěru správních orgánů o tom, že

předmětné nemovitosti nepřešly do vlastnictví státu, je pak nutné z této skutečnosti vycházet a učinit závěr o zjevné bezpředmětnosti části návrhu na jejich vydání podle zákona o půdě a o zákonnosti zastavení řízení o takovém návrhu za použití § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu.

[22] Nejvyšší správní soud se nakonec ztotožňuje se závěrem městského soudu, že námitka nedostatečné identifikace pozemků byla vznesena opožděně, jelikož rozšířit žalobu o další žalobní body je možné podle § 71 odst. 2 s. ř. s. pouze ve lhůtě pro podání žaloby.

[23] Lze tedy shrnout, že žalobou napadené rozhodnutí i rozsudek městského soudu jsou přezkoumatelná, jim předcházející řízení nebyla zatížena žádnými vadami, které by měly vliv na jejich zákonnost, přičemž městský soud posoudil příslušné právní otázky správně. Důvody kasační stížnosti uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. tedy nebyly naplněny.

IV. Závěr a náklady řízení

[24] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[25] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšnému žalovanému pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

[26] Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť jí soudem nebyla uložena žádná povinnost, v souvislosti s níž by jí náklady vznikly, a ani právo na náhradu řízení neuplatnila (§ 60 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. ledna 2023

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu